

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินการของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท โรงโมหินโซคชัย จำกัด ประทานบัตรที่ 28835/16142 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 28721/15529 พบว่า รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท โรงโมหินโซคชัย จำกัด ประทานบัตรที่ 28835/16142 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 28721/15529 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	- ต้องจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม สำหรับการออกแบบการเจาะระเบิดครั้งต่อไป	- ทางโครงการจะดำเนินการจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง และจะนำเสนอให้ทราบต่อไป
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	- ให้ปลูกต้นไม้โตเร็วและพืชคลุมดินตามแนวคันทำนบดิน รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ระหว่างคันทำนบ และคูระบายน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย	- อยู่ระหว่างดำเนินการจัดสร้างคันทำนบดินและร่องระบายน้ำโดยรอบพื้นที่โครงการ รวมทั้งปลูกต้นไม้เสริมบนคันทำนบดินและปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย อย่างไรก็ตามหากดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะนำเสนอให้ทราบต่อไป
3) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	- ไม่มี	- ไม่มี
4) มาตรการที่ปฏิบัติ แต่ไม่มีประสิทธิภาพ	- ไม่มี	- ไม่มี

ตารางที่ 4.2-1 (ต่อ)

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
5) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	- ให้รื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเหมืองออกจากบริเวณพื้นที่ทำเหมือง แล้วปรับสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่ และพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับคำขอต่ออายุประทานบัตร โดยดำเนินงานให้แล้วเสร็จก่อนประทานบัตรจะสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 1 เดือน	- หากประทานบัตรจะสิ้นอายุ ทางโครงการจะปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรการฯ กำหนด

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) คุณภาพอากาศ

ผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองรวมระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2565 บริเวณบ้านหนองปรึก บ้านหนองโพธิ์ โรงโม่หินของโครงการ บ้านเขาคีม โรงเรียนบ้านตะแลง และบ้านด่านกอโจด พบว่า ดัชนีที่ตรวจวัดได้ทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

2) ความทึบแสง

ผลการตรวจวัดความทึบแสงของโรงโม่หินของโครงการ ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 บริเวณ ปากโม่หินใหญ่ สายพานลำเลียงแร่ ตะแกรงร่อนคัดขนาด และปลายสายพานลำเลียงแร่ พบว่า ผลการตรวจวัดทั้ง 4 สถานี มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองจากโรงโม่บด หรือย่อยหิน (พ.ศ.2539) ที่กำหนดค่าความทึบแสงไว้ไม่เกิน 20 เปอร์เซนต์

3) ระดับเสียง

ผลการตรวจวัดระดับเสียงเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุดระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2565 สถานีตรวจวัดบริเวณบ้านหนองปรึก บ้านหนองโพธิ์ โรงโม่หินของโครงการ บ้านเขาคีม โรงเรียนบ้านตะแลง และบ้านด่านกอโจด พบว่า ดัชนีที่ตรวจวัดทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป

4) ความสั่นสะเทือน

ผลการตรวจวัดความสั่นสะเทือนในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ ขอบแปลงประทานบัตรด้านทิศใต้ และขอบแปลงประทานบัตรด้านทิศตะวันออก พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตาม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

5) คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 พบว่า ห้วยลาดเลียง อ่างเก็บน้ำบ้านหนองปรึก บ่อเหมืองโครงการ และสระน้ำบ้านตะแลง มีผลการตรวจวัดความเป็นกรด-ด่าง ของน้ำผิวดินมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 ยกเว้นห้วยบ้านตาล น้ำแห่งนี้ไม่สามารถเก็บตัวอย่างมาวิเคราะห์ได้

6) คุณภาพน้ำใต้ดิน

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำใต้ดิน ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 บริเวณบ่อบาดาลบ้านหนองปรึก บ่อบาดาลวัดหนองโพธิ์ บ่อบาดาลบ้านเขาคิม และบ่อบาดาลบ้านด่านกอโจด พบว่า ผลการตรวจวัดความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณสารแขวนลอยรวม ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ ความกระด้างทั้งหมด ความขุ่น ปริมาณซิลิเกต และปริมาณเหล็กรวมของทุกสถานีตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551

7) เศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 16-18 มีนาคม 2565 โดยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของตัวอย่าง ได้แก่ หมู่ที่ 11 ชุมชนบ้านตะแลง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.8 ไม่มีความวิตกกังวลในการประกอบกิจกรรมการทำเหมืองของ บริษัท โรงโม่หินโชคชัย จำกัด ร้อยละ 12.2 มีความวิตกกังวล ร้อยละ 88.8 ไม่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการทำเหมืองแร่ ร้อยละ 11.2 เคยได้รับผลกระทบ สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า **ผลดี** ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ได้แก่ เศรษฐกิจดีขึ้น ร้อยละ 63.3 สร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 53.1 เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่ประชาชน ร้อยละ 62.2 มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค ร้อยละ 58.2 และชุมชนเจริญขึ้น ร้อยละ 50.0 สำหรับ**ผลเสีย**ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า ปัญหาฝุ่นละออง ร้อยละ 58.2 ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุด้านคมนาคมได้ง่าย ร้อยละ 16.3 และปัญหาเสียงดัง ร้อยละ 19.4

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ พบว่า ทางโครงการปฏิบัติตามมาตรการฯส่วนใหญ่ได้ แต่ยังมีบางมาตรการที่ทางโครงการอยู่ระหว่างดำเนินการ และควรเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ ดังนี้

1) จัดสร้างบ่อดักตะกอน จำนวน 1 บ่อ “บ” ขนาด 1 ไร่ ความลึก 3 ม. ความจุบ่อละ 4,800 ลบ.ม. และจัดสร้างบ่อดักน้ำ (sump) บริเวณพื้นที่เปิดทำเหมืองจุดต่ำสุดในแต่ละช่วงการทำเหมือง

- 2) ให้ปลูกต้นไม้โตเร็วและพืชคลุมดินตามแนวคันทำนบดิน รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ระหว่างคันทำนบ และคูระบายน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย
- 3) หากมีพนักงานใหม่ให้ตรวจการไถยีนและเอกซเรย์ปอดไว้เป็นข้อมูลพื้นฐานด้านสุขภาพ
- 4) ให้มีการสำรวจธรณีวิทยาพื้นผิวบริเวณหน้าเหมือง เพื่อดูโครงสร้างทางด้านธรณีวิทยา เช่น รอยเลื่อน (Fault) รอยแตก (Joint) ของชั้นหิน เพื่อดูลักษณะว่าพื้นที่ใดมีความเสี่ยง ในการเกิดโพรง หรือหลุมยุบ บริเวณหน้าเหมือง และใช้วิธีการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ โดยวิธี Resistivity Survey ร่วมกับเครื่องมือในการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์อื่นๆ มาใช้ในการสำรวจพื้นที่หน้าเหมืองล่วงหน้า ว่าพื้นที่ใดมีความเสี่ยงในการเกิดหลุมยุบหรือไม่ ก่อนการทำเหมือง ซึ่งหากพบหลุมโพรงจะมีการบันทึกข้อมูลไว้ เพื่อระมัดระวังในขณะทำเหมือง
- 5) ให้ดำเนินการจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบ และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม สำหรับการออกแบบการเจาะระเบิดครั้งต่อไป